

VERMINDERING HUISHOUDELIJKE ONDERSTEUNING

RAPPORTAGE OVER HOE DE
ZORGBEHOEVENDE NIET (MEER)
CENTRAAL BLIJKT TE STAAN

SP-AFDELING VEENENDAAL

INHOUDSOPGAVE

. VOORWOORD	Pagina 3
. MODEL VEENENDAAL	Pagina 4
. KWANTITATIEVE VERWERKING	Pagina 6
. KWALITATIEVE VERWERKING	Pagina 9
. COLUMNS	Pagina 11
. CONCLUSIES	Pagina 13
. AANBEVELINGEN	Pagina 13

VERANTWOORDING

Eindredactie:	Jan Breur
Dataverwerking:	Barbara Passchier en Jan Breur
Teksten:	Barbara Passchier en Jan Breur
Enqueteurs:	Baukje Hiemstra, Toke van de Rovaart en Jochien Timmer
Columns:	Baukje Hiemstra
Vormgeving:	Jan Breur

**MEER ONDERZOEKEN VAN SP VEENENDAAL ZIJN TE
VINDEN OP <http://veenendaal.sp.nl/dossier/bibliotheek>**

VOORWOORD

Wat is noodzakelijk in de huishouding? Daarover kunnen de meningen behoorlijk verschillen.

- . Moeten sokken en ondergoed wel of niet gestreken worden?
- . Hoe vaak moeten de ramen worden gewassen?
- . Moet het beddengoed dagelijks, wekelijks of maandelijks worden verschoond?

Iedereen heeft zijn eigen voorkeuren, zijn eigen prioriteiten. Daar is op zich niets mis mee; je houdt je huishouden draaiende op een manier die bij je past. Leven en laten leven...

Helaas gelden er andere regels op het moment dat je niet meer zelfstandig kunt zorgdragen voor je huishouden. Op het moment dat je hulp nodig hebt, verandert er veel. Afhankelijkheid kan voor mensen een ingrijpende verandering in het leven zijn.

Op enig niveau raak je de zeggenschap, de regie op je leven en je huishouding kwijt.

Die regie verlies je nog meer, wanneer de geboden hulp wordt verminderd. Wanneer je in de uren hulp die overblijven, niet meer kunt aangeven wat jij belangrijk vindt. En wanneer de hulp zonder overleg wordt afgenomen.

In december 2013 ontving de SP enkele klachten over het inkorten van huishoudelijke ondersteuning. Mensen werd simpelweg medegedeeld dat zij aanspraak maakten op minder uren hulp. En wanneer de hulp er was, kon die niet altijd doen wat de zorgvrager noodzakelijk achtte.

Voor de SP was dit aanleiding om te onderzoeken wat hier aan de hand was. Dit leidde tot een enquête die zowel huis aan huis werd afgenomen, als online was in te vullen. 52 enquêteformulieren zijn er ingevuld.

Uit de antwoorden ontstaat er een duidelijk beeld van de wijze waarop er uitvoering is gegeven aan een 'herindicatieslag', en hoe deze is ontvangen bij de mensen die het aanging.

Kort samengevat: het is niet fraai.

In tijden waarin zelfredzaamheid wordt gepropagandeerd, wordt er juist een groep mensen de regie over hun eigen leven ontnomen. Dat is iets dat de aanbieders van de huishoudelijke ondersteuning, het gemeentebestuur en de politiek zich moeten aanrekenen.

- . **De SP bedankt iedereen die heeft meegewerkt aan dit onderzoek**

MODEL VEENENDAAL

Achtergrond

In december 2012 stemde de gemeenteraad van Veenendaal in met het 'Model Veenendaal'; een nieuwe werkwijze waarmee sociale, maatschappelijke vraagstukken zouden worden opgepakt. Het is een van de stappen die de gemeente zette in de voorbereiding op de drie grote decentralisaties – een operatie van het Rijk die een forse bezuiniging behelst op taken die voorheen een rijksaangelegenheid waren. De verantwoordelijkheid voor die bezuinigingen komt echter bij de gemeenten te liggen; het Rijk schuift haar verantwoordelijkheid door naar een decentraal niveau.

Niet alleen bewegingen op rijksniveau lagen ten grondslag aan de totstandkoming van 'Model Veenendaal'. Ook in de gemeentelijke politiek was er een verschuiving gaande. In de nieuwe visie die door een fors aantal partijen werd beleden, is de overheid niets meer dan een verstrekker van basisvoorzieningen – op het moment dat de burger ze nergens anders kan verwerven. De tijdsgeest vraagt om deïstitutionalisering en het terugdringen van bureaucratie, en voor veel politici en hun partijen betekent dit onverkort dat de overheid haar verantwoordelijkheden afstoot. Van het rijk naar de gemeente; van de gemeente naar de burger.

'Model Veenendaal' is bij uitstek een product van haar tijd. In zekere zin markeert het vaststellen ervan de geboorte van de 'verantwoordelijke' of 'zelfredzame' samenleving in Veenendaal.

Uitgangspunten

“Model Veenendaal geeft aan volgens welke uitgangspunten en op welke wijze we de ondersteuning van inwoners in het sociale domein willen inrichten, rekening houdend met de maatschappelijke ontwikkelingen, decentralisaties en bezuinigingen. Model Veenendaal richt zich op de ondersteuning aan inwoners op de leefgebieden opgroeien en opvoeden, arbeidsparticipatie en inkomen, zelfredzaamheid thuis, en sociale participatie.”

(Model Veenendaal, p3)

Model Veenendaal richt zich dus op bevordering van participatie; iedereen moet zo zelfstandig mogelijk meedraaien in de samenleving. Omdat de mate waarin iedereen dat kan sterk kan verschillen, blijft een zekere mate van ondersteuning beschikbaar. Er is een vijftal uitgangspunten geformuleerd, van waaruit deze ondersteuning geboden wordt:

1. *Iedereen is naar vermogen maatschappelijk actief (van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij).*
2. *We bieden ondersteuning aan inwoners **waar nodig**: licht en algemeen als mogelijk, complex en gespecialiseerd als het moet. Kortom, we zijn scherp aan de poort.*
3. *Ondersteuning is gericht op het stimuleren van de eigen kracht van inwoners en hun netwerk. Dit vraagt om **maatwerk** ondersteuning, waarbij de **inwoner centraal** staat.*

4. *Ondersteuning wordt **integraal op alle leefgebieden** van de inwoner geboden.*
5. *We voeren regie op de resultaten van ondersteuning.*

(Model Veenendaal, p4)

In dit rijtje hebben we een aantal woorden dikgedrukt, die met het oog op de herindicaties in de huishoudelijke ondersteuning een rol spelen. Of juist niet: bij deze herindicaties werd de hulp 'waar nodig' niet geboden, van 'maatwerk' bleek geen sprake, de 'inwoner' stond zeker niet 'centraal', en de ondersteuning was zeker niet 'integraal op alle leefgebieden'. Het zijn mooie woorden, maar de vraag is of er naar geleefd wordt.

In diverse raadsdebatten is erop gehamerd dat overleg met betrokkenen erg belangrijk is. Samen met de zorgvrager wordt gekeken wat er nodig en mogelijk is. Zo krijgt iedereen de ondersteuning die past.

Ook op dit punt zal dit rapport een andere werkelijkheid aantonen. Van goed overleg is er geen sprake geweest bij de herindicaties – tenzij je een mededeling beschouwt als goed overleg.

Het was (en is) de intentie van 'Model Veenendaal' om de inwoners van Veenendaal meer verantwoordelijk voor zichzelf en elkaar te maken, en minder terug te vallen op de overheid – in casu de gemeente Veenendaal. Of het die intentie waarmaakt, zal de toekomst leren.

De SP en 'Model Veenendaal'

Het aannemen van 'Model Veenendaal' was niet vanzelfsprekend. Verschillende partijen, waaronder de SP koesterden enige reserves voor het model. Instemmen was niet zozeer een 'hartstochtelijk ja' als wel een uiting van 'het voordeel van de twijfel'.

De intenties van 'Model Veenendaal', namelijk het verantwoordelijk maken van de burgers voor zichzelf en elkaar wordt door de SP onderschreven: ieder mens is verantwoordelijk voor zichzelf, haar naaste, haar omgeving en de wereld. Ook het terugdringen van bureaucratie behoort tot het streven van de SP.

De partij onderscheidt zich echter met de visie op de overheid. De SP vindt niet dat de overheid een laatste redmiddel moet zijn dat zich zoveel mogelijk afzijdig houdt. De overheid is juist een instrument bij uitstek om solidariteit te organiseren, en zo vorm te geven aan de verantwoordelijkheid die ieder mens draagt.

“Een verantwoordelijke samenleving kan niet zonder een verantwoordelijke overheid,” is een gevleugelde uitspraak van fractievoorzitter Jan Breur. Inwoners meer verantwoordelijk maken voor zichzelf en elkaar is niet per saldo gelijk aan inwoners minder terug te laten vallen op de overheid. In het verlengde daarvan: 'ondersteuning waar nodig' is niet (precies) hetzelfde als 'scherp aan de poort'.

Soms vergt het wat extra hulp van of via de overheid om mensen verantwoordelijk te maken, en verdwijnt er 'eigen verantwoordelijkheid' op het moment dat die hulp verdwijnt. Omdat de terugtrekkende overheid niet tot de idealen van de SP behoort, zal de omarming van 'Model Veenendaal' nooit volledig zijn – hoezeer de intenties van een verantwoordelijke samenleving ook gedeeld worden.

KWANTITATIEVE VERWERKING

In onze enquête draaide vooral om kwantificeerbare gegevens. Deze hebben wij verwerkt tot overzichtelijke statistieken. In dit hoofdstuk draait het om deze getallen. In een aantal tabellen geven wij aan hoe de populatie eruitziet en reageert op de mindering in de huishoudelijke ondersteuning. Kort samengevat is dat niet bijster positief. Het merendeel van de respondenten geeft aan dat er geen overleg is geweest, en dat zij ook niet met minder uren afkunnen. Gemiddeld is er meer dan een uur huishoudelijke ondersteuning per respondent gekort; van 3,8u is het aantal uren naar 2,5u gedaald.

Gemiddelde leeftijd respondenten: 74 jaar

De vraag naar het geboortejaar is door 2 van de 52 respondenten opengelaten; de jongste inzending betrof het geboortejaar 1986. Echter, de meeste respondenten stammen van 1950 of eerder. De inclusie van waarde 0 bij het invullen geeft een te breed bereik voor het trekken van een zinnige standaarddeviatie.

Aantal uren huish. onderst. voorheen: 3,8

Deze vraag is door 3 respondenten leeg gelaten of met 0 beantwoord. 49 respondenten vulden een waarde van 1 of hoger in.

Hoeveel uren huishoudelijke ondersteuning ontving u voorheen?	
Gemiddelde	3,79
Bereik	0 naar 9
Standaarddeviatie	1,85

Aantal uren huish. onderst. nieuwe situatie: 2,5

Deze vraag is door 4 respondenten leeg gelaten of met 0 beantwoord. Reden hiervoor is ondermeer dat het nieuwe aantal uren nog niet bij elke respondent bekend was op het moment van invullen. 48 respondenten vulden een waarde van 1 of hoger in.

Hoeveel uren huishoudelijke ondersteuning ontvangt u in de nieuwe situatie?	
Gemiddelde	2,52
Bereik	0 naar 5
Standaarddeviatie	1,08

Geen overleg bij 79,17%

De vraag of er overleg is gevoerd over de mindering huishoudelijke hulp is door 48 respondenten beantwoord; 10 gaven aan overleg te hebben gehad, 38 gaven aan dit niet te hebben gehad.

Is er overleg met u geweest hoeveel uren ondersteuning u nodig heeft?		
Antwoord	Aantal	%
Ja	10	20,83
Nee	38	79,17

Bezuinigingen voornaamst gegeven reden

Er is door 40 respondenten geantwoord op de vraag welke reden er is gegeven voor het minderen van de huishoudelijke ondersteuning. Aangezien de voltallige populatie uit 52 respondenten bestond, is het aannemelijk dat de 12 respondenten die de vraag niet hebben beantwoord geen motivatie tot mindering huishoudelijke ondersteuning hebben gehad. Omwille van de zorgvuldigheid mag hier echter niet zondermeer vanuit worden gegaan.

Weet u waarom u wordt gekort op uw ondersteuning?		
Antwoord	Aantal	%
Bezuinigingen	27	67,5
U bent "zelfstandig genoeg" voor minder hulp	2	5
Er is u geen motivatie gegeven	7	17,5
Anders	4	10

89,4% Kan niet met minder ondersteuning

De vraag of men met minder ondersteuning afkan is door 47 mensen beantwoord. Maar liefst 42 daarvan geeft aan dit niet te kunnen. Hieruit kan worden opgemaakt dat het minderen van de huishoudelijke ondersteuning zeer ondoordacht en zeker niet met het oog op de zorgvrager is geïmplementeerd.

Zie tabel op volgende pagina

Kunt u af met minder ondersteuning?		
Antwoord	Aantal	%
Ja	2	4,26
Nee	42	89,36
Weet niet	3	6,38

Conclusies op basis van kwantitatieve gegevens.

Onder onze onderzoekspopulatie wordt er gemiddeld maar liefst 1,27u huishoudelijke ondersteuning gekort. Over deze forse mindering is veelal geen overleg gepleegd met de zorgvrager. De gegeven motivatie ligt veelal niet bij de vermogens van de zorgvrager om meer zelfstandig te fungeren en de taken zelf te doen, maar betreft een ordinaire bezuinigingsmaatregel. Vrijwel geen van de ondervraagden kan af met minder ondersteuning.

De maatregel is strijdig met uitgangspunten 2 (ondersteuning waar nodig), 3 (maatwerk), en 4 (integraal op alle leefgebieden) door ouderen, gehandicapten en chronisch zieken niet de ondersteuning te geven die zij nodig hebben. Dit ontnemt deze mensen de regie op hun eigen leven en leefomgeving, en zorgt ook voor overvraging van mantelzorgers.

Dit alles blijkt ook uit de open reacties, die in het volgende hoofdstuk naar voren komen. Hierin wordt het kwantitatieve gedeelte van ons onderzoek aangevuld met een kwalitatief deel. Daaruit blijken ook duidelijk de gevoelens die deze maatregel hebben losgemaakt.

KWALITATIEVE VERWERKING

Van de 52 respondenten hebben er 33 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om aanvullende reacties te geven. Hierin hebben wij getracht een algemene lijn te ontwaren. Deze kwalitatieve verwerking kunt u in dit hoofdstuk lezen.

“Er wordt maar over mij beslist!”

De reacties van de geënquêteerden over de vermindering in huishoudelijke hulp varieert van zeer ontevreden tot wanhopig en verdrietig. Een aantal punten van kritiek kwamen regelmatig naar boven.

Eén van de meest genoemde kritiek punten is het takenpakket van de huishoudelijke hulp. Er is middels een lijst vastgesteld wat de huishoudelijke hulp wel en niet mag doen. Buiten het huis mag de hulp bijvoorbeeld niets doen. Dus ook geen bladeren van de stoep vegen. Dit geeft mensen een machteloos gevoel. Ze hebben geen zeggenschap meer over hun eigen huishouden; “Er wordt maar over mij beslist!” Eén van de zorgaanbieders gaf impliciet aan dat huisdieren eigenlijk niet op prijs gesteld werden.

Datgene wat wel schoongemaakt mag worden gebeurt vaak niet regelmatig genoeg. Sommige vertrekken van het huis worden niet of nauwelijks meer schoongemaakt, zoals de badkamer of het washok. Ook de ramen worden niet of weinig gewassen. Verder gebeurt het schoonmaken vaak ook niet grondig genoeg, alleen het belangrijkste en meest zichtbare wordt gedaan. Dat ligt niet zozeer aan de hulp zelf, er wordt regelmatig benoemd dat zij erg hard moeten werken. Er is simpelweg te weinig tijd om onder kastjes, in kastjes en onder het bed schoon te maken. Laat staan dat er een kopje koffie gedronken kan worden!

Dit alles kan vervelende situaties opleveren, zowel voor de sociale als de fysieke toestand van mensen. Een geënquêteerde vertelt bijvoorbeeld dat zij de opdracht heeft gekregen van het ziekenhuis om de kamer steriel te houden in verband met het aansluiten van een infuus. Maar dit is met het aantal uren hulp dat zij heeft onmogelijk.

Anderen geven aan dat er regelmatig wat op de grond valt, bijvoorbeeld door knoeien. Als de huishoudelijke hulp dan net geweest is blijft het vaak een week liggen, in één van de huishoudens trok dit zelfs muizen aan.

Ook de verstandhouding tussen de hulp en de zorgvrager of tussen huisgenoten onderling gaat er niet op vooruit met de bezuinigingen. De huishoudelijke hulp kan in sommige gevallen een belangrijk onderdeel zijn van het sociale netwerk van mensen. Samen een kopje koffie drinken kan bovendien niet alleen gezelligheid brengen, het is ook onderdeel van de normen en waarden die horen bij onze cultuur; als er iemand in je huis komt werken bied je diegene iets te drinken aan. Niet kunnen of mogen voldoen aan een dergelijke fatsoensnorm kan heel ongemakkelijk voelen.

“Moet ik dan maar gewoon doodgaan?”

Kunnen mensen dan niet meer zelf gaan doen? Is er dan niemand anders die iets van de huishoudelijke taken op zich kan nemen?

Ja, soms wel en dan gebeurt dat ook. En soms niet. Men heeft als men ouder wordt over het algemeen juist meer hulp nodig, en niet minder. Veel mensen ervaren de fysieke belasting als erg hoog, anderen geven aan dat zij door bijvoorbeeld geheugen problemen meer ondersteuning nodig hebben. Een dergelijke druk kan er voor zorgen dat de sfeer tussen partners onderling verslechterd. Enkele geënquêteerden geven aan al mantelzorg te ontvangen. Kinderen en burens doen erg hun best, maar zijn op een gegeven moment ook overbelast. Anderen geven aan dat hun kinderen te ver weg wonen om regelmatig iets te doen. En wat moet je doen als je geen kinderen hebt en om je heen alleen maar andere oudere mensen wonen? “Moet ik dan maar gewoon doodgaan?”

“Het gaat zonder overleg, erg dom!”

Een grote bron van boosheid en verontwaardiging is de manier waarop de mindering in huishoudelijke ondersteuning wordt aangekondigd. Ja, die wordt *aangekondigd*, er wordt (vrijwel) nooit overlegd met de cliënt, zoals ook aan de cijfers te zien is. In een groot aantal gevallen is het de huishoudelijke hulp zelf die aan de cliënt moet mededelen dat er minder huishoudelijk ondersteuning zal worden aangeboden. Een reden wordt daarbij meestal niet gegeven of het is vanwege bezuinigingen. Iemand vertelt dat de huishoudelijke hulp zelf ook moest invullen welke handelingen de cliënt wel of niet zou kunnen doen.

Men voelt zich niet serieus genomen en onmenselijk behandeld omdat er niet wordt overlegd en de zorgaanbieder niet zelf komt kijken. Ook omdat men wordt gekort vanwege bezuinigingen, niet omdat men met minder hulp af kan. Voor velen een bezuiniging op kwaliteit van leven, op de kwaliteit van gezondheid en de kwaliteit van sociaal contact. Een geënquêteerde vertelt; “Ik ben thuishulp A geweest en nu heb ik het zelf nodig. Ik weet wat bezuinigingen doen met cliënten.”

“Je gaat met je nek aan de kapstok!”

Verder is een aantal mensen erg ontevreden over de kosten die het krijgen van huishoudelijke hulp met zich meebrengt. De eigen bijdrage zou te hoog zijn voor mensen met alleen AOW. Bij anderen is de eigen bijdrage verdubbeld (naar 22 euro per uur) of men wordt in uren gekort maar blijft evenveel betalen. Eén van de geënquêteerden geeft aan dat men tussen kerst en oude en nieuw geen hulp kreeg, maar wel door moest betalen.

COLUMNS BAUKJE HIEMSTRA

Om nog nader in te zoomen op de impact die de vermindering van de huishoudelijke ondersteuning heeft op mensen, en om een aantal politieke kanttekeningen aan te brengen op de 'noodzaak' van de operatie, hebben wij de onderstaande columns opgenomen in dit rapport. Ze zijn eveneens te vinden op het weblog van SP Veenendaal.

"HUISHOUDHULP MOET ONDERGOED STRIJKEN"

(20 februari 2014)

Bovenstaande uitspraak stond 20 februari in dagblad *Trouw*. Ze komt van mevrouw Ineke van Leeuwen, die de bezuinigingsoperatie van Opella in Veenendaal leidt.

Mevrouw van Leeuwen noemt dit een voorbeeld van overdreven zorg. Dat ben ik roerend met haar eens. Maar meteen rijst bij mij de vraag: Waarom komt zij er nu pas mee. Het is toch niet van het laatste jaar dat dit gevraagd wordt. Had zij niet eerder aan de bel kunnen trekken bij de gemeente en aan kunnen geven dat ze te ver meebuigen met de vraag.

Was er toen soms een ander belang in het spel?

Wij als SP in Veenendaal zijn ook bezig met een onderzoek naar huishoudelijke ondersteuning.

De verhalen die wij tot nu toe te horen heeft gekregen zijn wel anders.

Bijvoorbeeld:

Niks geen thuisbezoek. Degene die de huishoudelijke medewerker deelt mee aan de cliënt dat er op de hulp gekort wordt. Niks geen gesprek met de cliënt, naar waar zijn behoefte ligt...

Bovendien is het niet zoals mevrouw van Leeuwen zegt dat de mensen met een uurtje hulp gekort worden. De mensen die wij gesproken hebben zijn niet met een uurtje gekort. De mensen die wij gesproken hebben krijgen nu anderhalf uur ondersteuning per week.

Het schema met de schoonmaakafspraken komt niet overeen met wat mevrouw van Leeuwen zegt.

Boven op de kastjes wordt niet meer schoongemaakt, het balkon wordt niet meer geschrobd, de koelkast krijgt één keer per half jaar een schoonmaakbeurt en de ramen worden twee keer per jaar gezeemd. Het is minder rooskleurig als mevrouw van Leeuwen schetst.

Sneu voor degene die de hulp nodig heeft. Hun autonomie wordt wel zeer beperkt. En ook sneu voor de huishoudelijke hulp, die moet zich een slag in de rondte werken in die anderhalf uur.

Mevrouw van Leeuwen; het lijkt erop dat zij goede sier wilt maken over de ruggen van haar cliënten en huishoudelijke medewerkers heen.

HOEZO KEUKENTAFELGESPREK; HOEZO ER SAMEN UITKOMEN?

(31 maart 2014)

Onlangs ben ik in verband met de enquête huishoudelijke ondersteuning bij een ouder echtpaar op bezoek geweest. Hun relaas komt niet echt overeen met wat de gemeente en de zorgorganisaties ons willen doen geloven. Het verhaal om er aan de keukentafel samen uit te komen.

Ik bel bij het oudere echtpaar aan. Het duurt even voor er open gedaan wordt. Meneer heeft de leeftijd van 90 jaar bereikt. Hij is stram van lijf en leden maar zijn geest is kwiek en vaardig. Ditzelfde geldt voor mevrouw.

"Wij hadden vijf en een half uur huishoudelijke hulp," vertelt hij, "verdeeld over drie dagen. Dat is krap bemeten. Behalve schoonmaken, dekt de hulp onze ontbijttafel, doet ze de vaat en maakt ze schoon. Dat kunnen we helaas niet meer zelf."

"Onze kinderen helpen ook flink mee. Ze wonen in de omgeving van Veenendaal en ze hebben een vast rooster van werkzaamheden, die elk bij ons verricht.

De hulp van Opella en van onze kinderen is van groot belang om hier samen te kunnen blijven wonen. Anders moeten we toch echt naar een verpleeghuis.

In februari is de voorvrouw van Opella gekomen. Na een kleine toelichting wat de taken van de huishoudelijke hulp zijn, berekent zij dat wij twee en een half uur zorg per week nodig hebben."

"Dat is voor ons beslist ontoereikend en na wat soebatten komen we uit op drie en een half uur per week. De voorvrouw wil dat we dit in een contract ondertekenen. Dat wil ik niet.

Ik wil overleg met de leidinggevende. Mevrouw van Leeuwen is gekomen. Er is echter geen overleg geweest. Wij zijn er samen niet uitgekomen. Wij krijgen nu drie en een half uur hulp per week. Het is slikken of stikken."

Dit is slechts één van de verhalen, die ik gehoord heb van mensen die huishoudelijke ondersteuning nodig hebben. Ik vraag me af wat het nut is van zo'n keukentafelgesprek als de uitkomst bijna al vast ligt.

Ik vraag me af hoe dat gaat met mensen die de assertiviteit niet hebben van de meneer van het verhaal hierboven. En ik vraag me af of Opella en andere zorgorganisaties niet meer creativiteit in huis hebben om te bezuinigen, dan het af te schuiven naar de client.

IK MAG GEEN HAGELSLAG MEER OP MIJN BOTERHAM...

(2 april 2014)

Onlangs vertelde een oudere heer mij dat, toen ik hem vroeg naar de betekenis van minder huishoudelijke hulp.

"Ik mag van mijn vrouw geen hagelslag op mijn boterham, want ik bibber zo. En dan wordt het zo'n knoeiboel op mijn kleren en op de vloer," zei hij; "We krijgen nog maar drie uur huishoudelijke hulp per week en zelf de kleren of de vloer schoonmaken is geen optie."

Als fervent hagelslageter, die minstens twee boterhammen met dat beleg eet, besepte ik wat het in de directe levenssfeer betekent om voor bijna de helft gekort te worden op de huishoudelijke ondersteuning.

Het lijkt mij een ramp!

CONCLUSIES

Onder onze onderzoekspopulatie wordt er gemiddeld maar liefst 1,27u huishoudelijke ondersteuning gekort. Over deze forse mindering is veelal geen overleg gepleegd met de zorgvrager. De gegeven motivatie ligt veelal niet bij de vermogens van de zorgvrager om meer zelfstandig te fungeren en de taken zelf te doen, maar betreft een ordinare bezuinigingsmaatregel. Vrijwel geen van de ondervraagden kan af met minder ondersteuning.

De maatregel is strijdig met uitgangspunten 2 (ondersteuning waar nodig), 3 (maatwerk), en 4 (integraal op alle leefgebieden) door ouderen, gehandicapten en chronisch zieken niet de ondersteuning te geven die zij nodig hebben. Dit ontnemt deze mensen de regie op hun eigen leven en leefomgeving, en zorgt ook voor overvraging van mantelzorgers.

Door de verkorting van de huishoudelijke ondersteuning blijkt er geen tijd te zijn om alle vertrekken (al dan niet grondig) schoon te maken. We durven geen uitspraken te doen over de gezondheidsrisico's die dit met zich meebrengt – dat vergt extra onderzoek – maar hygiënisch is het niet wanneer schoonmaak zich beperkt tot enkel het zichtbare.

Met de vermindering van huishoudelijke ondersteuning, zonder overleg te voeren, zijn de zorgbehoevenden geschoffeerd en in hun waardigheid aangetast. Ook wordt hen niet (meer) de hulp geboden die zij nodig achten.

Als deze operatie niet wordt teruggedraaid, is het hele Model Veenendaal een wassen neus,

AANBEVELINGEN

- Draai de hele inkorting van de Huishoudelijke Ondersteuning terug; geef mensen weer de zorg die ze hadden.
- Indien herindicaties dan toch noodzakelijk zijn, doe ze dan in samenspraak met de zorgvrager – zoals ook de bedoeling is.
- Bewaak Model Veenendaal; laat de zorgvrager centraal staan en bied maatwerk.
- De gemeente moet geen zaken meer doen met zorgaanbieders die zich niet aan de afspraken (zoals onder andere verwoord in Model Veenendaal) houden.